

SLOVENSKI NAROD

...naja vsak dan popoldne, vsakemu oddajo in praznike — Inzerati do 50 centov ...

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knapčeva ulica št. 5

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 2b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. ...

Po napadih na angleške parnike:

Anglijo je minila potrpežljivost

Energična protestna nota angleške vlade generalu Francu — Anglija ne bo več trpela izzivanja in bo na vsak novi napad odgovorila z najostrejšimi represalijami — V mornariških krogih napovedujejo blokado Mallorce

London, 7. febr. br. V angleških političnih krogih z veliko napetostjo pričakujejo izjavo, ki jo bo danes popoldne dal zunanji minister Eden v spodnji zbornici v zvezi z napadi na angleške trgovske parnike v španskih vodah ter o ukrepih, ki jih je sklenila vlada v zaščito morjeplovbe v zapadnem delu Sredozemskega morja.

Angleška vlada je imela v soboto popoldne več ur trajajočo sejo, ki je bila posvečena izključno temu problemu. Zunanji minister Eden in mornariški minister Hoare sta podala obširna poročila o poslednjih dogodkih v Španiji ter o zadnjih napadih na angleške parnike, pri čemer sta bila dva parnika potopljena. Zunanji minister Eden je v zvezi s tem poročal o pristanku Francije in Italije na postritev pomorske kontrole in na uvedbo posebnih letalskih patrol, ki naj zasledujejo predvsem napadalna letala in podmornice ter avizirajo angleške vojne ladje. Ker ni nobenega dvoma, kdo je odgovoren za te napade, je angleška vlada sklenila poslati generalu Francu ostro protestno noto. Nota je bila že sredi brzojavno sporočena diplomatskemu zastopniku Anglije v Salamanci, da jo izroči generalu Francu. Vsebinsko note bo objavil zunanji minister Eden na današnji popoldanski seji spodnje zbornice ter bo od nemal dal pobjasnila o ukrepih za zaščito varnosti in angleških interesov v Sredozemskem morju. Kakor pa se doznavo v dobro poučenih krogih, se nota angleške vlade tokrat ne omejuje več zgolj na protest, marveč vsebuje napoved odločnih represalij za primer, da bi se napadi na trgovske parnike, pa najsi bodo angleški ali drugi, ponovili. Nota naglašja, da je sedaj konec angleške potrpežljivosti ter da Anglija ne bo več trpela takega izzivanja.

Salamance ne morejo izbrisati. Temu primerno bo angleška vlada uredila tudi svoje nadaljnje postopanje.

Francosci dolže republikance

Burgos, 7. febr. AA. Uglavna osebnost, ki uživa največjo avtoriteto v nacionalni Španiji, je sprejela poročevalca agencije Havas in mu je dala nekaj pomembnih izjav o zadnjih dogodkih na Sredozemskem morju in o vtisu, ki so jih ti dogodki napravili v Angliji in Franciji. Predvsem je izjavila, da vodilni krogi te dogodke globoko obžalujejo. Nacionalna vlada želi predvsem, da bi se ti incidenti temeljito preiskali. Novi arja je opozoril na okoliščino, da sedaj v Barceloni trdijo, da so baje neka nacionalistična letala napadla angleški parnik »Alciro« v razdalji nekaj milj od obale. Ne da bi hoteli preudicirati rezultatov preiskave, je poudarila omenjena osebnost, moram že sedaj reči, da je bila ladja napadena neposredno pred vhomom v luko, torej neposredno v bližini nasprotnikovih vojaških objektov, ki jih nacionalistična letala često bombardirajo.

Ojačenje pomorske kontrole

London, 7. febr. AA. Včeraj popoldne je zunanji minister Eden sprejel francoskega in italijanskega poslanika in se z njima razgovarjal o ukrepih, ki jih nameravajo odrediti angleške pomorske oblasti za ojačenje kontrolne službe na Sredozemskem morju. Tudi zastopniki ostalih držav, ki so skupno z Italijo, Anglijo in Francijo sklenili Nyonški sporazum, so bili sprejeti v Foreign office in obveščeni o namerah angleške vlade.

Angleške vojne ladje v španskih lukah

Barcelona, 7. febr. AA. Včeraj popoldne je prispela v Barcelono angleška križarka »New Castle«. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi je njen prihod v zvezi s preiskavo o letalskem napadu na angleško ladjo »Alciro«.

Palma, 7. febr. AA. Včeraj popoldne je prispela v Palmo na Malorci angleška vojna ladja »Southampton«.

Koncentracija angleškega brodovja v Gibraltarju

London, 7. febr. AA. (DNB). V gibraltarsko pristanišče je priplula vojna ladja »Nelson« s še petimi edinicami angleškega brodovja.

Nemško brodovje v španskih vodah

Lizbona, 7. februarja. AA. (DNB) Poveljniki nemških pomorskih sil v španskih vodah kontraadmiral maršal je včeraj na vojni ladji »Deutschland« priredil svečano kosilo na čast voditelju portugalskega bro-

dovja admiralu Olivieru. Na kosilo je prišel tudi nemški poslanik v Lizboni in mnogo portugalskih častnikov. Izmenjane so bile prisrčne zdravice.

Položaj na bojiščih

Salamanca, 7. februarja. AA. Uradno poročilo o zadnjih dogodkih na fronti pravi. V odseku Alfambra so nacionalistične čete napredovale za 20 km. Ujeli smo 250 sovražnikov na bojišču pa je obležalo 3000 mrtvih. Zavzeli smo 15 vasi in zaplenili mnogo orožja.

Barcelona, 7. februarja. AA. Svoje uradno poročilo pravi: Na vzhodni fronti smo včeraj ponovno zavzeli postojanke, ki smo jih prejeli dan izgubili. Bitka je bila zelo krvava. Naše čete pri Vizenu so se umakile popolnoma v ređu v druge postojanke. Pri Palameru je ostala bojna črta ista. Sovražne kolone, ki so prodirale proti Alfambri so ustanovljene.

Salamanca, 7. febr. AA. Uradno poročilo o prodiranju nacionalističnih čet v odseku pri Alfambri zatrjuje, da so nacionalisti popolnoma zavzeli Siero Palomero. Prodiranje nacionalističnih čet se traja. Nacionalisti so ujeli nad 2.000 sovražnikov, nad 3000 trupel sovražnikov pa leži na bojišču. Vlade četa so večkrat izobesile belo zastavo.

Ameriški katoličani zbirajo za generala Francu

New York, 7. februarja. AA. (Stefani). Katoliške organizacije v Ameriki so začele nabirati darove za ustanovitev fonda za pomoč nacionalistični Španiji.

Poziv Društva narodov

Zeneva, 7. febr. p. Delegati delavskih organizacij držav, ki sodelujejo v upravi mednarodnega urada za delo, namreč An-

Kako francosci zagovarjajo bombardiranje nezaščitenih mest

Bombardirali so same vojaške objekte

Salamanca, 7. febr. AA. Tukajšnja radijska postaja je razglasila svoji komunikacije, ki vsebuje nacionalistični odgovor na proteste iz Barcelone zaradi letalskih napadov na mesta v zaledju. Francoska vlada opozarja, da so vladna letala pričela prva bombardirati nezaščitenih mesta, ki niso predstavljala nikakih vojaških objektov, kakor Algeciras, Ceuto in Tetuan. Nadalje navaja razloge, zaradi katerih so nacionalistične eskadrilje bombardirale nekatera mesta v zaledju republikanske fronte. Nacionalistična letala napadajo vobče le vojaške objekte, rdeča letala pa iz nekih propagandnih razlogov baš nasprotno ne selaja civilnega prebivalstva. V Le Reusu so nacionalistična letala bombardirala tovarno letal, v Albaceti so skušala preprečiti koncentracijo mednarodne brigade, v Cartageni in

Maconu so bombardirala vojne utrdbe. V Barceloni je preko 180 vojaških objektov, med njimi 14 baterij težkega topništva, 12 protiletalskih baterij, 70 strojniških mest, 68 tovarn, v katerih izdelujejo vojaške potreščine, 6 tovarn za izdelovanje strupenih plinov in skladišče za bencin.

... in bombardirajo dalje

Barcelona, 7. febr. AA. Ministrstvo za narodno obrambo je izdalo nocoj po radiu uradno sporočilo, po katerem pravi, da so 3 nacionalistična letala bombardirala Alicante, Seula so na mesto 40 bomb, nato pa so se odpravila v smeri proti Santo Polu. V Alicantu je bilo ranjenih 20 ljudi. Nekateri izmed njih se bojijo s smrtno. Materialna škoda je velika. Nekaj bomb je eksplodiralo v bližini alicantskega letališča.

Napade so zakrivali francosci

London, 7. febr. br. Dočim je bil angleški tisk v soboto in nedeljo še zelo rezerviran v pogledu odgovornosti za napade na angleške trgovske parnike, danes vsi angleški listi odkrito obtožujejo za to generala Francu. Listi poudarjajo, da je mornariško ministrstvo dobilo neizpodbitne dokaze, da so oba angleška parnika, ki sta bila bombardirana in potopljena, napadla francoska letala, ki so prišla s Palme na Malorci Tega dejstva vsi demantirajo iz

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 7. t. m.
Rateče-Planica, 870 m: —8, pooblačeno, mirno, pršič, 80 cm, skakalnice uporabne.
Kranjska gora, 810 m: —6, sončno, mirno, pršič, 85 cm, sankalnice in drsalnice uporabni.
Bled, 510 m: —5, sončno, mirno, sren, 25 cm, drsalnice na jezeru uporabno.
Pokljuka-Sporthotel, 1300 m: —10 sončno, 30 pršiča na podlagi 110 cm.
Sv. Janez v Bohinju, 530 m: —11, zjutraj megleno, po dnevi sončno, mirno, 70 cm snega, deloma sren.
Dom na Korni, 1520 m: —6, sončno, mirno, 20 pršiča na 200 cm podlage.
Skalaški dom na Voglu, 1540 m: —7, sončno, mirno, 2 m snega, prisojno sren, osojno pršič.
Dodatno poročilo z dne 5. in 6. t. m.
Jezerstvo, 890 m: —6, sončno, mirno, 15 pršiča na 75 podlage.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —2, sončno, mirno, 25 pršiča na 35 podlage.
Dom na Mrzlic, 1119 m: —5, sončno, mirno, 45 cm snega, deloma sren, deloma pršič.
Meziška koča, 1344 m: —4, sončno, mirno, 15 pršiča na 150 podlage.
Osljaka koča, 700 m: —1, sončno, mirno,

Minister Dragiša Cvetković za delavske konzume

S pospeševanjem delavskega združništva naj se dvigne življenjski standard delavstva

Zeneva, 7. febr. AA. Upravni svet mednarodnega urada za delo je nadaljeval delo in razpravljal o predlogih za izpremembo poslovnika sveta in konference. Sprejete sklepe bodo predložili plenumu letošnje mednarodne konference dela.

Svet je nato posvetil posebno pozornost sklopu zadnje skupščine Društva narodov, ki se nanašajo na gospodarska in socialna vprašanja. Zastopnik Jugoslavije v svetu minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković je govoril o resoluciji skupščine Društva narodov, ki se nanaša na življenjski standard. V svojem poročilu je minister Cvetković zahteval, naj mednarodni urad dela posveti posebno pozornost delavskemu združništvu kot važnemu gospodarskemu in kulturnemu činitelju, ki bi mogel dvigniti življenjski standard delavstva. Svojo zahtevo je minister Cvetković utemeljil takole: Zadnja skupščina Društva narodov je meseca septembra lanskega leta sprejela resolucijo druge komisije, ki opozorja na pomen potrošnje in zahteva, naj bi gospodarska in finančna organizacija ob sodelovanju mednarodnega urada za delo proučila narodne in mednarodne ukrepe, ki bi mogli dvigniti življenjsko stopnjo širokih množic. Mednarodni urad za delo pravi v svojem poročilu o tej resoluciji, da bo s svoje strani proučil vpliv socialne zakonodaje na dvig življenjske stopnje delavskega sveta. Vpliv delavskega združništva

na dvig gospodarskega in kulturnega življenja delavstva je tako velik, da močno pospešuje potrošnjo in da more zaradi tega tudi vplivati na obnovo gospodarskega življenja sploh. Zato je želeli, naj mednarodni urad dela posveti pri študiju, ki ga pripravljajo, vsestransko pozornost tudi delavskemu združništvu. Če bodo sadovi tega študija ugodni, v kar ne dvomim, bi kazalo sploh v vseh deželah pospeševati razvoj delavskega združništva. Kolikor mi je znano, je mednarodni urad za delo v tem oziru že nekaj storil. Veselil bi se, če bi tudi to pot posvetil delavskemu združništvu primerno pozornost.

Pričetek slovanskih sokolskih tekem

Praga, 7. febr. AA. (CTK). Včeraj so se v tatranski Lomnici začela tekmovanja slovanske sokolske zveze. Te zimskosportne tekme so uvod v veliki vesokolski zlet, ki bo to leto v Pragi. S temi tekmami se začne tudi dolga vrsta važnih sokolskih manifestacij. Pričetku tekem je prisostvoval v imenu vlade poljedelski minister Zadjina. Rekel je, da vlada z večjo pozornostjo in s največjimi simpatijami spremlja te sokolske sportne tekme. Letošnji zlet bo nadaljeval tradicijo slavnih sokolskih prireditelj, še večji pa je pomen te prireditelje zaradi

tega, ker se vrši ob 20 letnici republike. Zimske tekme so se začele s tekomo na 50 km. Tekmuje 20 smučarjev.

Amerika bo zgradila nov prekop

Washington, 7. februarja. AA. V ameriški javnosti se zopet mnogo razpravlja o zgraditvi prekopa skozi ozemlje Nikaragve. Ameriški listi pišejo, da bi bilo to potrebno, ker to zahteva ameriška varnost. Panamski kanal namreč ne more dovolj hitro omogočiti prevoz ameriške vojne mornarice iz enega oceana v drugi. Predsednik odbora, ki je proučeval vprašanje tega prekopa, polkovnik Danaleen, je izjavil, da bi bil 184 milj dolg in stroški bi znašali 722 milijonov dolarjev. Predhodna dela bi trajala pet let, gradnja pa šest let. Demokratični poslanec Edouard Pissard pa je kongresu poslal predlog, v katerem poudarja, da bi stroški za ta prekop znašali samo 300 milijonov dolarjev.

Nezgoda angleškega potniškega letala

Brindisi, 7. februarja. Ogromni angleški hidroavion, ki vrši redno službo med Anglijo in Indijo je padel včeraj na tla, ko se je dvigal z letališča v Brindisiu. Angleško letalo je pravkar prispelo iz Londona in je hotelo nadaljevati pot v Aleksandrijo. Potnikom v letalu se ni nič zgodilo, hudo je poškodovano samo letalo.

Polet v južno Afriko

London, 7. febr. AA. Z letališča Greewandaa se je danes dvignil letalec Claverton s svojim letalom, da bi dosegel rekord na poti London—Capetown.

Politični obzornik

Brezpogojna pokorščina ali lop s kolom

Pretekli teden smo poročali o razgovoru šestih duhovnikov z dvema krščanskima socialistoma, ki smo ga posneli po »Gorenjcu«. Razgovor se je nanašal na tako znano ljudsko fronto in na dogodke v Rusiji in Španiji. V zvezi s tem razgovorom objavlja sedaj glasilo tehanta Škerba in advokata Sabothja uvodnik, v katerem izvaja med drugim:

»Dolgo nismo mogli razumeti napadov »Delavske pravice« na stranko večine slovenskega naroda od onih, ki so vedno zahtevali, da strokovna organizacija ne sme biti politična in tudi ne odvisna od političnih strank. Če kdo ni zadovoljen s formacijo politične stranke, v kateri je ogromna večina slovenskega naroda, in če kdo ni zadovoljen z njenim delom, ima pač vsak pravico, da pove svoje mnenje, ima tudi vsak pravico, da si ustanovi svojo politično stranko, ali da izstopi iz politične stranke, ki mu ne prija. Sedaj pa se nam je začelo svideti. Postaja nam jasno, zakaj se glasilo strokovne organizacije spušča na strankarsko politično polje. Simpatije za ljudsko fronto, to je tisti ključ, ki nam sedaj jasno odkriva to skrivnost. Tega mi ne smemo več mimo gledati, da par zmešanih glas slepmiši med našim delavstvom in ga zastruplja z nezaupanjem do vsega našega krščanskega socialnega in kulturnega dela. Mi danes javno nastavljammo na Jugoslov. strokovno zvezo in na »Delavsko pravico« apel, da iz svoje srede izključi vse, ki simpatizirajo z ljudsko fronto in vse, ki vmešavajo strokovno organizacijo in njeno glasilo v politično borbo proti ogromni večini slovenskega delovnega ljudstva. Če tega ne store, bomo pričeli odločno borbo in pozvali vse katoliško delavstvo, da izstopi iz JSZ in vrne »Delavsko pravico«. Mi ne moremo več gledati tega slepmišenja, ki vsemu katoliškemu kulturnemu in socialnemu pokretu tako škoduje... Katoliki moramo imeti svojo katoliško fronto. To je katoliška fronta enotnih katoliških kulturnih in socialnih načel, enotna fronta proti kominterni, enotna fronta proti materializmu, enotna fronta proti kapitalizmu...«

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

zlato jabolko

Beogradska revija »Krug« objavlja tole poučno in značilno beležko: Piše nam prijatelj iz Niša, da so dobili dijaki tamkajšnje gimnazije nedavno nalogo, da povedo, katera osebnost iz naše zgodovine jim je najdražja in najmilijša. Naravno, pod tem je razumevana vsa naša zgodovina — srbska, hrvatska in slovenska. Mnogi dijaki so se izrekli za sloveče narodne junake, seveda v prvi vrsti srbske, ali nemajhno število izmed njih se je izjavilo tudi za Nikolo Zrinjskega, za Valentina Vodnika, za vladiko Strossmayerja itd., toda relativno največje število glasov — in to ne samo med hrvatskimi, nego vobče med vsemi jugoslovanskimi velškani — je dobil — ne kak srbski velikan, marveč hrvatski kmetijski vođa in mučenik Matija Gubec! Pa ko smo globoko ginjeni razmišljali o tako krasnih sadovih dejanskega dela za vzajemno ljubezen in spoznavanje Srbov, Hrvatov in Slovencev, smo dobili slučajno v roke izvod zagrebške klerikalne »Hrvatske straže« s sliko anketo, namenjeno dijekom, čitateljem tega lista in obsegajočo vprašanje: »Katera osebnost iz hrvatske zgodovine vam je najdražja in zakaj?« V tej anketi so se glasili odgovori: večinoma tako-le: »Najraje imam kralja Tomislava, ker je premagal Bolgare in bil prvi hrvatski kralj, — najdražji mi je Zvonimir, ker je hotel iti v boj, da osvobodi sveto deželo, — Stjepan Držislav je meni najdražji, on je dobil od pepeža zlato jabolko, v luhu je premagal beneške dože in v hrvatski grb je uvedel šahova poljca...«

Borzna poročila.

Curih, 7. feb. Boogard 10, Paris 14.15. London 21.59, Newyork 430.75, Bruselj 73.03. Milan 22.675, Amsterdam 240.75, Berlin 173.80, Dunaj 81.10, Praga 15.18, Moskva 22, Buharesta 3.25.

Telefon 27-30 KINO SLOGA Telefon 27-30 SAMO TRI DNI! SAMO TRI DNI! Premiera velikega kriminalnega filma: V glavni vlogi: Brian Donlevy - Gladys Stuart - Douglas Fowley

Večer v narodnih nošah Tradicionalna prireditev JS je najbolj pestra in priljubljena v našem mestu

Ljubljana, 7. februarja. Krajevni odbor Jadranske stráže je v soboto priredil uspešen večer v narodnih nošah, ki je že tradicionalna, najbolj pestra in najbolj priljubljena prireditev v našem mestu.

zahvalo šolski sekcijski JS, ki je stala vsa čas izredno marljivo in pošteno ob strani prirediteljem odzivu pod predsedstvom ravnatelja g. Goloba, in ki je v velikih merih njeno zaslug, da je dosegla prireditev tako lep uspeh.

Jadranski stražarji v Mariboru

Maribor, 6. februarja. Sredič je priredil občinski odbor JS v vseh prostorih Uniona svojo tradicionalno plesno prireditev »Jadransko noč« z združenimi velikimi revijo narodnih noš. Dvorano, ki je bila zelo okusno dekorirana, je napolnilo naše narodno občinstvo.

Danes popoldne so priredili pomladiki J. S. na mariborskih srednjih šolah v isti dvorani akademije v proslavo Strossmayerjevega dne. Nastopili so zbori: mešani zbor real. gimnazije pod vodstvom uč. petja g. J. Ostrovske, pod istim vodstvom mladinski zbor nižje realne gimnazije, oktet učiteljske šole, mešani zbor trgovske akademije pod taktirko g. prof. Vasilija Mirka, zbor 12 srednjošolskih vodja g. Cirila Cvetoč in združeni mešani zbor klas. gimn. in uč. šole pod istim vodstvom.

Na pomoč so prihiteli gasilci iz Soteske, Bohinjske Bistrice, Bohinjske Bele, Nornje in z Bleda, večinoma z motorikami. Napeljali so cevi v bližnjo Savo in posretili so jim je ogenj kmalu ugasiti in preprečiti, da ni vsa žaga postala žrtev požara.

V Ljubljani je bila prijateljska trenon tekma med ljubljano in Hermesom. Izid je bil 0 : 6. V Mariboru je v tekmovalstvu za Mavercig pokal Selemšičar premagal Slavio 7 : 2. Rapid in Maribor pa sta igrala 2 : 2. Beogradska Jugoslavija je na turneju v Turčiji in je dvakrat igrala v Carigradu. Prvi dan je premagala Perio 3 : 1, drugi dan pa z Galata Semil 0 : 0. V KBL-u je bila večer modrirana tekma Nemčija : Švica. Končala se je 1 : 1.

Nedeljski berači

Ljubljana, 7. februarja. Nič ne pomaga, tudi berači so razdeljeni na kategorije, predvsem na dve glavni kategoriji: v polkone in prikonostne berače. Polkoni berači imajo patent na beračenje in stalen prostor za »obratovanje«.

Gospodarsko kulturna razstava v Kranju

Kranj, 7. februarja. Tretje leto poteka, odkar je bila v Kranju sadnja obrtna razstava. Za Kranj in vso Gorenjsko je bil to nekaj majhnih veseljem, ki je privabil mnogo razstavljalcev, a vzbujal tudi zanimanje med občinstvom.

Nashe gledališče

DRAMA Začetek ob 20 uri Ponedeljek, 7. februarja: zaprt. Torek, 8. februarja: zaprt. (Gostovanje v Celju: Veronika Deseniška) Sreda, 9. februarja: Bela bolezen. Red Sreda Četrtek, 10. februarja: zaprt.

Nevaren požar v Soteski

Bohinjska Bistrica, 7. februarja. Večraj okrog pol 9. zjutraj je nastal na žagi šumske uprave v Soteski nevaren požar, ki bi bil malone uničil moderno urejeno napravo. Na žagi so delali do 6. zjutraj, nato pa so vse pospravili in počutili in čuvaj je ugasnil tudi vse luči.

Iz Celja

-c Ljudsko vstanjšče. V risalnici meščanske šole bo predaval drevi ob 8. g. dr. Janko Kotnik iz Maribora o Bretoniji in njenih zanimivostih ter predvajal mnogo lepih barvnih skiptičnih slik. -c Tat je ponoči preplaval Savinjo. V soboto okrog 22.15 je neznan moški ukrajal Ivanu Strašku, biljeterju kina »Domna« Kerkovi cesti, izpred kina moško kolo in pobegnil s kolesom po Jurčičevi ulici proti Savinji.

Iz Metlike

- Diletanška družina Sokola v Metliki je priredila v nedeljo teden lepo uspešno kmečko burko. Naslovnik igre »Maks« je pes vaškega lovca, ki s svojimi deli razburja vse vas, a svojemu gospodarju nazadnje je pomore do lepe Katrice, županove edinke. Br. Jerina se je kot rutiniran igralec popolnoma življal v vlogo Srebrnjaka, vaškega župana. Prvotako je bila vsem navzočim všeč njegovi hči, katero je prikazala s. Stipančeva. Br. Černogelj je kaj dobro rešil svojo dokaj težavno vlogo Matasovnega Naceta, bogatega, a boječega in nekoliko omejenega kmečkoga ženina. Odlični je bil br. Kramosec v vlogi bajtarja Orehka, ženina županove kuharice, katero je podala sestra Turkova, tako da je njun nastop vzbujal kar salve smeha. Prijetno zdravniškovo kuharico je prav dobro podala s. Julka, ženovega Lujca, korajžnega lovca pa br. Gornik. Lujca oba orožnika br. Rus in Babič sta prav zadovoljiva občinstvo. Sveda ne smemo pozabiti še Slavka, ki je, dasiravno prvič na odru, kaj dobro rešil svojo nalogo kot pastirček Jože. Režiser br. Turk in vsi igralci so, kakor rečeno, pravi dobro rešili svojo nalogo. Gledalci so prišli na svoj račun in se prav od srca nasmejali, saj je smeh v teh težkih časih kar pravo zdravilo za mučne vsakdanje skrbi. Dvorana je bila nabito polna in še je odšlo precej ljudi, torej zopet memento, kako potreben je novi dom.

del 24letnega posestnikovega sina Franca Fršana iz iste vasi s motičko in mu preskali domo dnan. Na Ročici ob Paki si je slojna posestnikova hčerka Josefa Štoparjeva domna pri padcu s klopi slomila desnno roko, 54let. dninar Karel Krumpak iz obhlice Rogančice Stalina pa si je pri padcu slomil levo nogo. Ko se je hotel 44-letni, v Selemšičar v Storaž pri Teharju v petek svecer izogniti s kolesom nekemu avtomobilu, je padel tako nesrečno, da je dobil hude poškodbe na glavi. Ponesrečenai se zdravijo v celjski bolnici.

Belošnica

KOLEDAR Danes: Ponedeljek, 7. februarja katoličani: Romuald DANAS NJE PRIREDITVE Kino Matice: Kraljica džungle Kino Sloga: Racija v ekspresu Kino Union: Vas za ljubezen Kino Mosta: »Vesela vdova« in »La garconne« (Možakarica) Kino Šiška: Juanita Glasbena Matice: občni zbor ob 20. v Hubodavni pevski dvorani Predavanje SPD: o južnoameriških Andih ob 20. v dvorani Delavske zbornice Prirodoslovno društvo: nadaljevanje rednega občnega zbora ob 18. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi DEŽURNE LEKARNE Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič - Tržaška cesta

Izvod sita

Cvetke, nabrane iz uradniškega koša: Sprgovoril je v spomin češkoslovaškega praznika... Ljudstvo je bilo v nepretranih strahih... Slušči ljudje... Požrtvalne preiskave so ugotovile... Ukraedel je kovec, last nekoga Dunajčana, v katerem se je nahajal svezjen blagajniški ključev, knjiga »Garibaldi«, dva para damskih čevljev, par moških in ženskih sandal itd.... Ročna torbica je bila izgubljena. Pošten najditelj se išče... Poškodile so vse življenjske potrebščine in las... Zima je od smole in se kakšne... Avtobusi vzdružujejo promet le z največjim samozatajevanjem... Plaz na cesti je snežna gmoča... Zima je nas oblagodarila tako gostoljubno, da bi se ji za tako gostoljubnost kar razvanzirali, ako bi se kako dalo... Vreme se nam kujja, do prave zime ne pridemo in veseli bomo, ko doživimo izpreobrnjenje... Smrt je vzbudila sočustvovanje s prizadetim... Konec slavospeva: Njegov odhod pomeni izgubo za naše mesto, ki jo vedo ceniti vsi prebivalci... Prepeljan je bil v bolnico s težkimi notranjimi poškodbami... Takihle cvetk bi lahko nabrali v vsakem uradništvu polne koše. Sicer je pa prostor za nje v uradniškem košu, ki prenese marsikaj, tako tudi Dunajčana s ključki, knjigami in čevlji v trehurnju, poskakujouče življenjske potrebščine in les, vzdružovanje s meliči, prevažanje ponesrečencev v bolnico s poškodbami in ne z rešilnim vozom itd.

Z Jesenic

- Dopisniku »Slovenca« v album: V sobotni številki »Slovenca« pod rubriko »Izpisane« so bile v poročilu o polarnem siju objavljene naslednje vrstice: Ni pa res, da bi bili prav Jeseničani izmed vseh Slovencev tisti, ki so postali najbolj brezglavi in da bi hoteli okoli kakor brez glave, kar bi slovak mogel posneti iz poročila v »Slovenskem Narodu.« Iz gornjih vrstic pa je razvidno, da je postal Slovenec dopisnik brezglav, ko piše o brezglavosti drugih, o čemer mi sploh nisimo. Sam pa je menda šel v petek popoldne prišel nekoliko k sebi, da je v precejšnji omotici najavil »Slovenec« poročilo o polarnem sijju. Poročilo sem je pa javil telefonično uradnišču »Slovenskega Naroda« takoj, ko je bila še široka javnost pod močnimi vtisi velikčastnega nebesnega pojava. Poročila iz drugih držav so omenjala izredne dogodke, ki so nastali pod vtisi izrednega nebesnega pojava. V nekem kraju je eno osebo zadel kap, nekje drugje je nekdo skočil skozi okno in se ubil, nek dopisnik je izgubil glavo, »Slovenec« od 26. I. pa je poročal, da se v Budimpešti govori, da se je odrgal kos solca, kar pa bržkone ne lo res. Jaz sem po dolgoletnem novinariskem delu že dobil tako trdo in debelo kožo, da mi besvikenje »Slovenčevega« dopisnika ne bo prešlo toliko do živaga, da bi na nje v bodoče sploh odgovarjal. Sušnik Matija, sotrudnik »Slovenskega Naroda«.

Iz Maribora

- Zupančeva proslava v Ljudski univerzi. V petek se je tudi tuk. Ljudska univerza oddolžila našemu največjemu živčnemu pesniku in prireditelju v proslavo njegove 60letnice večer posvečen njegovemu delu. Dvorana je bila slavnostno prirejena, kar je razpoloženje še povzdignilo. Uvodoma je spregovoril nekaj spominskih besed predsednik g. Ing. Kukovec, nakar je g. prof. Stanko Bumc predstavil gosta g. dr. Antona Slodnjaka in g. Cirila Debevca. Prvi je v krepko zajetem govoru orisal pomen in delo Otona Zupančiča, drugi pa je recitiral nekaj značilnih pesmi iz različnih zupančičevih zbirk. Občinstvo, ki je dvorano do dobra napolnilo, ni štedilo s priznanjem. - Tujski promet v januarju. V januarju je pripotovalo v Maribor 1560 oseb, ki so dale 5905 nočnih; od teh je bilo inozemcev: Avstrijcev 307, Nemcev 89, Češkoslovakov 70, Italijanov 42, Madžarov 29, Poljakov 29, Rumunov 26 in 3 Francozi. - Poučite mladino! Več mladoletnih fantičkov v starosti od 6 do 10 let je pred dnevi blizu železniškega smetišča v znamenju »trikotice« obmetavalo tovorni vlak s kamenjem. Pri tem je bil lažje poškodovan v obraz zavirac Franc Babič. Stariši, pazite na svojo deca, da v svoji objestnosti ne ogreža varnosti prometa in prometnega osebja! - Petek, dan beračev. V petek je policija nastopila proti vedno naraščajoči nadlegi beračev, ki silijo iz okolice v mesto. Prijela je 41 beračev in jih izgnala v domovinske občine. Nekaj sumljivih vtikov pa je ostalo na policiji, kjer jim skušajo osvetliti preteklost. - Tatvine Koles. Neznan ljubiteljski koles je večraj odpeljal iz Minske ulice dvojke kolesa, ki sta last gostilničarja Rudolfa Štiberca in peskarja Jožeta Šapca. - Železniška nezgoda na glavnem kolodvoru. Na severnem koncu glavnega kolodvoru, blizu tovarne Mirim, sta večraj kmalu po poldnevno iztrili dve lokomotivi. Obe sta se po različnih tirih blizili isti kretnici, kjer sta druga drugo vrgli iz tira. Na kraj nezgode se je podala komisija, da ugotovi vzroke. Pomozno delavstvo iz delavnice drž. železnice je kmalu po nezgodi prišlo odstranjevati prometno oviro.

S P O R T Včerajšnji sportni dogodki

Banovinski prvak v slalomu je Heim - Uspešen nastop naših skakačev na mednarodni tekmi v Celovcu

Ljubljana, 7. februarja. Podružnica SPD v Celju je večeri odlično izvedla prvenstvo dravske banovine v slalomu, ki je obenem veljala tudi za prvenstvo mariborskega podsava. Prireditev je bila prav dobro obiskana, saj je nastopilo nič manj kakor 51 tekmovalcev. Vreme je bilo ugodno, sneg izvrstven. Proga je ležala v višini 700 m pri Celjski koči in je bila s 150 m višinske razlike dokaj težka. Nihče ni presumal proge brez padca, na cilj pa je prišlo le 30 tekmovalcev. Razred zase sta bila mednarodna tekmovalca Heim in Praček, ki sta se v istem vrstnem redu plasirala. Najboljši čas dneva je dosegel Praček z 1:28 in sicer v drugem teku. Banovinski prvak je postal Hubert Heim (Skala Jesenice) s skupnim časom 3 min. 2 sek., 2. Ciril Praček (Skala) 3:02.7, 3. Kober (Skala) 3:16.1, 4. Mucko (SPD Maribor) 3:17.4. Obenem prvak mariborskega podsava, 5. Novak (Skala) 3:29.7, 6. Herle (SPD Celje) 3:39.3. Znani mednarodni tekmovalci Voller, Cop, Jelen in Znidar se niso plasirali. V prvstvu moštev je zmagala jeniška Skala s časom 12:50 » pred SPD Celje s 19:57 in si priborila darilo g bana. V Planici je Ilirija priredila mladinsko skakalno tekmo. Nastopili so po večini tečajniki planiške skakalne šole, ki jo vodita Novsak in Pribošek. Najmlajši so skakali na 25 m skakalnici. Izmed 20 tekmovalcev je zmagal Leo Bukovnik s 197.8 točkami (17, 17, 16,5 m), 2. Lojze Razinger (oba Bratstvo) 184.5 (16, 15,5, 16), 3. Mežik Jože (Ilirija) 180.6 (15, 15,5, 16,5). Izven konkurence je bil prvi Anton Zajc (Ljubljana) z 200.6 točkami (19, 17,5, 17,5), 2. Tone Razinger (Bratstvo) 193.3.

sameznikov so ocenjevali tudi vrste. V slednji konkurenci so nastopile Nemčija, Avstrija in Jugoslavija in sicer v vsaki s 3 skakači. Uspeh Jugoslavije je prekosil vsa pričakovanja. Naša vrsta je zasedla sicer le zadnje mesto, a je za Nemčijo zaostrala le za 6,3, za Avstrijo pa komaj za 0,3 točke. V oceni posameznikov je zmagal Japonec Iguro s 334,3 točkami (47,5, 50, 50 m), 2. Wiedmann (Nemčija) 325,4 (49,5, 50, 51,5), 3. Dellekath (Avstrija) 320,6 (48, 48, 51), 4. Karel Klančnik (Ljubljana) 318,5 (45,5, 48, 49,5), 5. Klopfer (Albija) 315,5, 6. Gallatner (A) 313,5, 7. Albin Novšak (Bohinj) 312,6 (45,5, 48,5, 49,5), 9. Albin Jakopič (Mojstrana) 310,8 (47,5, 47, 46). Od ostalih naših skakačev je bil Pribošek (Ilirija) sedemnajsti s 302,1 točkami (47,5, 46, 48), 18. Edo Bevc (Ljubljana) 300,7 (46,5, 48, 48), Dečman (Ljubljana) je skočil 40, 44, 43 m, Šramel (Ljubljana) 44,5, 46 padec, 45,5 slabša pa sta bila Legat in Florjančič (oba Ljubljana). Po vrstah je bil vrstni red naslednji: 1. Nemčija (Wiedmann, Klopfer, Kratzer) 948,2 točk, 2. Avstrija (Dellekath, Gallatner, Rieger) 942,2, 3. Jugoslavija (Klančnik, Novšak, Jakopič) 941,9. V sodniškem zboru je sodeloval tudi jugoslovanski sodnik g. Jelenič iz Ljubljane. Ilirija je večraj dopoldne priredila na svojem drsališču mladinsko drsalno prvenstvo. Led je bil izvrstven, udeležba prav dobra. Med dečki je zmagal Janez Šlapičar pred Norbertom Lavrenčičem in Radom Kočevarjem, pri deklicah pa Marija Bogatajeva pred Dori Mayerjevo in Alenčico Zibernovo.

Na Bledu je bila drsalna produkcija članov Ilirije, ki so nastopili s 7 člani in članicami. Prireditev ni lahko v tujsko prometnem pogledu še lepše uspela, če bi bila ledna ploščev temeljitje pripravljena. Glavni del sporeda je bil nastop Palmetove s krasnim plesom v narodni noši in pa dvojice Palmetova-Biber z valčkom in tangom. V nogometu se je nadaljevalo tekmovanje za zimski pokal. Zmagala sta favorita Gradjanski in BSK, ki se bosta torej pomerila v finalu. BSK je igral v Sarajevu proti Slaviji in je z mnogo sreče zmagal 1 : 0. Rezultat je bil dosežen že po 8 minut. V Zagrebu je Hajduk podlegel z 0 : 2. Igra, ki ji je prisotnostv tudi ministr za telesno vzgojo g. dr. Miletič, je bila zelo razburljiva in bi se kmalu predčasno končala, ker je sodnik priznal Gradjansko-mu popolnoma nepravilno gol.

70 letnica Franje Tavčarjeve

Iz razgovora s slavljenko, ki ve povedati marsikaj zanimivega

Ljubljana, 7. februarja

Dvorna dama gospa dr. Franja Tavčarjeva, ki praznuje jutri svoj 70. rojstni dan, je ljubezno sprejela našega poročevalca z besedami: — Vsa sem presenečena, da se dela toliko časa zaradi moje 70. letnice.

V sprejemnem salonu njenega doma na Bregu sva kramljala. Prijetno je kramljati v takih gospodskih salonih, opremljenih s pohištvo in starem slogu, ker že interjer na sebi blagodejno vpliva na človeka. V modernih salonih se človek težje počuti tako doma. V moderne salone je vdri z moderno opremo vred tudi nemir, razlikanost, dvom, v antičnih gospodskih salonih se zdi, da pripomorejo človeku, da se zavamega sebe in živi v njih harmonično osebno življenje.

V takem interjeru kramljati s človekom, ki je osebnost, je seveda še večji užitek. Dvorna dama gospa Franja Tavčarjeva gosta takoj priklene s svojo osebnostjo, s svojo plemenito samozavestjo in s svojo zrelo naravno dražestjo.

Kot žena politika, je pripovedovala, sem se nehote začela zanimati za javno življenje. V tistih časih je bilo drugače kakor danes. Treba je bilo posvetiti vse moči javnemu delovanju. V tistih časih smo bile napredne žene najbolj ponosne na to, da so naše prireditve lepše uspеле kakor prireditve v nemški Kazini.

Rada se še danes spominam na prireditev pred 30 leti v Narodnem domu. Vsa napredna javnost je pomagala, da smo tedaj upodobili vse važne prizore iz romana »Izza kongresa«. Vse zgodovinske osebe so nastopile v originalnih kostumih. Takrat je bil naval, kakršnega Ljubljana dotlej ni poznala. Reklamno smo naredili v »Slovenskem narodcu«. Ker ste novinar, naj vam povem, da smo tiskarskega škrata izrabili za reklamo. V politični članek smo vpletli reklamo za prireditev. Urednik lista je bil tedaj pokojni prof. dr. Kobal. Nekateri so se zaradi tega trika smejali, drugi so se jezili, kakršnega temperamenta so pač bili. Okrog 4000 ljudi smo privabili v Narodni dom. Vstopnina je bila 20 krajcarjev. Smo bile skromne. Nekateri so nam svetovali, naj bi pobirali vsaj eno kronco. Pa smo kljub temu z 20 krajcarji vstopnino kasirale okrog 7000 kron za Ciril-Metodovo družbo.

Rada se spominam tudi na prireditev v parku Zvezde takrat, ko smo nabirale za spomenik Francetu Prešernu. Nabirale smo okrog 18.000 kron za spomenik. Kako je bilo potem s spomenikom, je pa znano. Vsakdo, ki je dal kakšno kronco, je hotel biti strokovnjak. Temu ni bila noga prav v ateljeju kiparja Zajca, drugemu ni bila po godu skala itd. Zajček je obrnil nogo, potem je obrnil roko in prenaradil skalo.

Lepi so tudi spomini na prvi sokolski zlet v Ljubljani. Trije Sokoli iz Beograda in Junak iz Sofje so bili moji gostje.

Ob začetku vojne me je pa lastna družina internirala na Visokem. Rekli so, da bom na Visokem najbolj varna, ker sem bila vajena vsakemu povedati v obraz, kar mi je težalo na srcu. Tri sinove sem imela na fronti. Pa da bi se vsaj za svojo domovino bili. Takrat sem pa bila divja. V pisnu, ki naj bi ga osebno dostavili neki moji prijatelji, sem si olajšala dušo. Pisano je po pomoti šlo na pošto. Na srečo ga cenzura ni prečitala, menda se jim ni ljubilo čitati mojih čačk. Takrat sem se pa res bala. Ako bi pisno prišlo v nepravilne roke, bi mi buda predla. Suhi bajer sem imela neprestano pred očmi.

Zanimiv je bil tudi boj z Nemkami pri

Rdečem križu. Povabile so k sodelovanju tudi nas, toda meni so stavile pogoje, da vrnem odlikovanje, ki mi ga je dal I. 1911. kralj Peter I. v Beogradu. Tega pa ne, sem si mislila, bom pa na svojo roko brez Nemk delala za Rdeči križ. Slovenke smo tako organizirale na svojo pomoč za naše fante, ki so se borili na bojiščih ali trpeli pomankanje v zaledju in v garnizijah. Nemke so se končno udale. Attemsova, žena takratnega deželnega predsednika, me je sama prosila, naj sodelujem z Nemkami. Nekoč smo na Dunaj poslale veliko pošiljko toplega perila, jestvin in tobaka. Neki Čeferin nas je prošil za pomoč. Tarnal je, da je tam v neki kasarni 32 Slovencev, za katere se dunajski Rdeči križ ne zanima, dočim svojim pomaga. Čeferin pa ni prenehel prositi za pomoč še potem, ko smo odpisale iz Ljubljane njemu in njegovim tovarišem namenjeno pošiljko. Pisala sem mu, da smo poslale velik zavoj in naj ugotovi, kje je izginil. Jež, ta beseda »izginil« je povzročila veliko sitnost. Pismo so odprli častniki v kasarni in se pritožili zaradi žalitve oficirskega zbora naravnost na vojno ministrstvo.

O temle pa ne bomo govorili možu, sem sklenila. Prosila sem pa podžupana dr. Trillerja za posredovanje. Ti Korl sem mu rekla, zdaj pa pomagaj. Mene Korl poštno okrega. Znesel se je nad ženske, ki delajo vedno kakšne sitnosti. Mož je pa le zvedel za to. Grof Corinek je bil imenovan od ministrstva, da me zasliši in zadevo preiše. Vse je ugledil in konec je bil srečen. Tisti užaljeni oficirji na Dunaju so pa sporočili, da so pošiljko, ki je bila namenjena našim fantom, izročili po predpisih na pristojno mesto.

Kako je bilo I. 1911. v Beogradu, mi-lostiva?

— Z »Ljubljanskim zvonom« sem šla s hčerko Pipi in tremi Slovencami v Beograd. Navdušeno so nas sprejeli. Seboj sem nesla tudi nekaj denarja, katerega smo nabrali v Ljubljani za poplavljenca. Takrat so bile velike poplave v Šumadiji. Denar sem izročila Pašičevemu tajniku. Pašič je bil tedaj ravno v neki banji. To se je razvedelo in na pisu v oficirskem domu so me predstavili kralju Petru I. Dosti nisva govorila, pač pa mi je omenil, da je izvedel o denarju, ki sem ga prinesla v Beograd in se mi je zahvalil. Graško

Rusija in Kitajska

Do ožjega sodelovanja med obema državama baje še ni prišlo

V političnih krogih v Tokiju čakajo z veliko nestrpnostjo rezultatov pogajanj Edena Delbosa in Litvinova v Ženevi. V teh pogajanjih so podrobno razpravljali o položaju na Daljnem vzhodu. Iz Londona prihajajo vesti o možnosti sodelovanja Anglije, Francije in SSSR na Daljnem vzhodu. Zdaj je že povsem zanesljivo, da je SSSR osredotočila na Daljnem vzhodu zelo močno armado. Že delj časa je Sovjetska Rusija imela na mejah Kitajske velike vojaške oddelke, ki so bili sedaj pojačani še s tremi pehotnimi divizijami, dvema motoriziranimi divizijama, z dvema divizijama artiljerije, z divizijo konjenice, s silnimi letalskimi eskadrami itd. Litvinov je prišel v Ženevo z jasnim predlogom, ki se v njem zrcalijo smernice zunanje politike SSSR. Letos se bo izkazalo, ali je Društvo narodov sploh še sposobno živeti in ali so načela kolektivne varnosti kaj več kakor zgolj fraza. Ako je tako bi bila Rusija pripravljena preizkusiti še enkrat plodnost politike, računajoče s kolektivno varnostjo.

Zato bi se Sovjetska Rusija v interesu ostalih velesil postavila z vojaško silo proti Japoncem, a pod pogojem, da bi ji Francija in Anglija zajamčili varnost na zahodnih mejah.

Ta predlog Litvinova je pomemben zaradi tega, ker se v Moskvi čedalje bolj uveljavlja nova smer zunanje politike v Moskvi je sicer še vedno precej močna skupina odločujočih činiteljev, ki se zavzemajo za to, da bi Rusija sodelovala v Društvu narodov in podpirala politiko kolektivne varnosti. Skupina, ki zagovarja novo smer politike, pa trdi nasprotno, da Sovjetska Rusija nima koristi, ako sodeluje v Društvu narodov. Pristaši te skupine dokazujejo Stalinu, da je udeležba Rusije v Ženevi doslej le škodovala njenim interesom ter naj se Rusija vrne k politiki izolacije in išče prijatelje po svojih interesih. Zdi se, da je v tem smislu govoril Litvinov predvsem z Edenom in potem z Delbosom in

jima predlagal spremembo sovjetske zunanje politike.

Medtem pa kitajska vlada taji, da bi bile sklenjene kakršnekoli pogodbe med Kitajsko in SSSR. Doslej še ni prišlo k ožjemu sodelovanju niti na političnem in ne na vojaškem področju. Kitajski ministrski predsednik Kung je zopet izjavil, da v doglednem času k takšnim pogodbam ne pride in zlasti da Kitajska ne dovoli, da bi SSSR vplivala kakorkoli na kitajsko zunanje zadeve. Sicer pa Sovjetska Rusija kaj takšnega tudi ni poskušala. Kljub temu si je Kung pridržal pravico sklepati s SSSR pogodbe prav tako, kakor z drugimi državami. Zlasti glede nabave orožja, vendar je doslej

Kitajska kupila v Rusiji le malo streliva in vojnega materiala. Nakup orožja v Rusiji zavisi od situacije na kitajskem morskem obrežju, ako se bo blokada poostрила, bo Rusija dobavljala Kitajski mnogo več orožja, ker bodo dobave iz Francije in Anglije omejene.

Lewis bodoči ameriški prezident?

Ni dvoma, da pridobiva v notranji politiki Amerike v zadnjih dveh letih vedno večji vpliv Lewisov Odbor za organizacijo industrije, ki ga lahko smatramo že zdaj za močno politično organizacijo Zedinjenih držav. Oni dan je bilo oficijelno objavljeno, da bo John Lewis prvi kandidat ameriških laboristov na mesto predsednika. Da je mišljena Lewisova kandidatura resno, priča tudi to, da so vrste Odbora za organizacijo industrije zadnje čase prečistili in odstranili vse komuniste.

Če je Lewisova kandidatura gotova, je verjetna tudi njegova izvolitev v volitvah leta 1940. Če se Odbor za organizacijo industrije dotlej ne bo izpremenil v politično stranko, bo podpiral Lewisa kot kandidata laboristov. Uspehi, s katerimi se bo lahko Lewis pobahal v volilni kampanji, niso majhni. Njegov največji uspeh je 40 urni delovni teden in minimalna mezza 5 dolarjev dnevno, ki jo je izposloval ameriškim delavcem. Program Johna Lewisa kot ameriškega predsednika bi se ne razlikoval mnogo od sedanjih Rooseveltove politike. Po vsem njegovem delovanju in iz politične prakse Odbora za organizacijo industrije lahko sklepamo, da bi bil demokratizem v Ameriki še bolj poudarjen in da bi prišlo delavstvo še do večje veljave, če bi prevzel državno krmilo Lewis.

Dramatik

Rostworowski umrl

V Krakovu je umrl v petek največji sodobni poljski dramatik Karol Hubert Rostworowski, star 61 let. Pokojni je bil globoko veren pesnik-mislec. Njegova dela so idejno enotna, v formalnem pogledu pa segajo od alegoričnega misterija do naturalistične podobe sedanjega življenja.

Rostworowski je zaslovel po dveh velikih dramatskih pesnitvah »Juda Iskarijot« in »Kahigula«. Ze v teh kaže pesnik temeljno tezo vsega svojega dela, da je malo ljudi hudobnih, pač pa mnogo nesrečnih. To prizanesljivo, globoko krščansko pojmovanje človeka je tipično slovanska poteza Rostworowskega. Njegova nadaljnja dela bičajo v alegorični formi napake sedanjega življenja in oznanjajo krščansko ljubezen kot edini lek proti zlu in boleznim naših dni. Temeljit preokret v njegovem ustvarjanju pomeni njegova drama »Nespodzianka«. To je prvi del velike trilogije, naturalistično opisovanje strašnih prizorov iz sodobnega življenja na kmetih.

Ptičja bolnica

Mesto Memfis v ameriški državi Tennessee ima nekaj posebnega, česar ne najde človek zlepa drugod po svetu. Ima namreč bolnico za ptice, ki je sicer privaten zavod, vendar pa svojevrstna bolnica, stara že 33 let. Vodi jo Ethel Lawrence. Nekoč se mi je zdelo, pripoveduje stara gospa, da so priletele k meni ranjene in bolne ptice, da bi jim pomagala. In drugi dan sem sklenila posvetiti se tej pomoči. Studirala sem v Nemčiji in po povratku sem začela lečiti bolne ptice.

Sčasoma so se uspeli Lawrenceve v Ameriki tako razširili, da ji pošiljajo ljudje zdaj na leto 2500 do 5000 bolnih ptic, da jih izleči. Njena operacijska miza je podobna običajni operacijski mizi v drugih bolnicah. Na nji se leskečejo skoraj vsi in-

strumenti, kar jih pobjo kirurgi; seveda za zloinjene ptičje nogo ni mavčnih obvez, temveč papir in posebna pasta. Podobno seveda Lawrenceva tudi z zlomljenimi krili. Ptičja, ki izgublja perje, dobivajo dieto, kruh z maslom. Ta hrana se je dobro omela in uspešno preprečuje izpadanje perja. Lawrenceva pa ne neguje samo bolnih ptič, temveč tudi okrog 7000 zdravih poštnih golobov, razen tega ima pa tudi veliko zajčjo farmo, ki krije večino stroškov za bolnico.

Iz Radeč

Sejem. Na zadnjem sejmu se je zopet opažala precejšnja živahnost. Okoliščini so prignali na sejem okoli 500 glav goveje živine. Kupčija se je razvijala prav zadovoljivo. Mnogo je bilo kupcev iz Goranske, posebno iz Škofje Loke in Kranja. Cena se je gibala med 2.50 dln do 5.50 dln za kg. Zaradi lepega vremena je bilo še dosti ljudi in taiko so prišli tuki kramarji na svoj račun.

Pojarni sij je tudi pri nas spravil vse na nogo. Radeče zapira proti severu hribovje in se je v jasni noči izza teh hribov dvigal proti nebu velik krvavordeč sij, ki je v vsakem opazovalcu vzbudil prepričanje, da je nekje velik požar. Gasilci so vznemirjeni pričakovali poročil, da bi odhiteli na pomoč. Šele poročila iz Zidanega mosta so pomirila ljudi. Sij se je počasi pomikal proti zahodu in je pred polnočjo popolnoma izginil. Marsikdo danes obzahuje, da ni videl tega nenavadnega nebesnega pojava.

70 letnica zaslužnega gasilca

Metlika, 6. februarja.

Dne 29. januarja je izpolnil g. Weiss Franc, častni načelnik prostovoljne gasilske čete v Metliki, 70 let svojega življenja. Slavljenec, ki si je pridobil za razvoj gasilstva ne le v Beli Krajini, temveč tudi izven nje, neveljnje zasluge, zre lahko s ponosom na svoje delo. Ze pred 47 leti je pristopil k gasilec in ko je pred kakimi 15 leti prevzel načelstvo čete, je takoj uveljavil svoje organizatorske sposobnosti. Do tedaj je spadalo društvo pod novomeško župo, a po njegovem prizadevanju se je Bela Krajina osamosvojila in dobila lastno župo, kateri je dolga leta načeloval naš France. Po njegovi zaslugi se je gasilska misel hitro širila po naših krajih in so bila v kratkih letih ustanovljena številna nova društva, tako v Drašičih, Božakovem, Dragomlji vasi, Rosalnicah, Lokvici, Krasincu, Radovici, Grabrovcu, Suhorju in Križevski vasi. Tudi onstran Kolpe v savski banovini je bilo po njegovi zaslugi ustanovljenih nekaj čet in sicer v Bujbjarcih, Zaluki, Pratulini in drugod.

Za časa njegovega načelnikovanja si je metliška četa izpopolnila svoje orodje, nabavila motorke, nove cevi in številne druge pripomočke, brez katerih si moderne gasilske čete misliti ne moremo. Z lastnim zledom je uvedel v četo vzorno disciplino in pravo gasilsko tovarištvu, zaradi česar so ga vzbujali tovariši daleč naokrog. Njegovo tiho delo seveda ni ostalo skrito in je bil g. Weiss že večkrat odlikovan in sicer z redom sv. Save, z zlato in srebrno svitcnjo in s kolajno Gasilske zveze.

Vzlic visokim letom je naš France še vedno čil in čvrst in si skoraj ne moremo misliti nastopa naših gasilcev brez njega. Ob njegovem visokem jubileju mu iskreno želimo, da bi še dolga leta vodil naše vrle gasilce.

Lep dar: Zgodbe brez groze

zakonu. Takoj vam postrežem, je zajecjal krčmar in odšel.

— Lepega vraga sem si nakopal na vrat, — je tarnal v kuhinji, kjer se je sukala okrog štedilnika njegova debehuhasta žena. — Bog mi je priča, da bi raje izgubil deset dolarjev kakor pa sedel s tem človekom. Toda kaj hočem — moram tja, moram! V naslednjem hipu je zapel telefon.

Kislega obraza je Benett dvignil slušalko. — Halo — Benett — kdo tam? O, prosim... Kaj? Tristo vragov! Kaj storiti... Da! To sem si takoj mislil... Dobro, ravnal se bom po tem navetu. Hvala za obvestilo... Ukrenil bom vse po naročilu... Seveda — pazil bom na vsako besedo. Jutri pridem na dogovorjeni kraj. Dobro!

Benett je bil menda za trenutek pozabil na svojega neprijetnega gosta, ker se je nasmehnil, kakor da je zvedel posebno prijetno novico. Potem je pa postal njegov obraz zopet čemerin in ko je vstopil v izbo, se njegov pogled nikakor ni ustavil prijazno na vsiljivcu.

Pred nepovabljenega gosta je postavil pijačo, ki se je v tej krčmi nikoli ni mnogo popilo, potem je pa prisedel in čakal v strahu, kdaj se prične prvi napad.

Lyton je prišel takoj z barvo na dan.

— Morleya še ni bilo tu?

— Samo enkrat, od kar se je vrnil. Sreča, da je odnesel zdravo kožo. Ali je vam znan njegov strašen doživljaj, gospod kapitan?

ROLF FREMONT:

Spet v razgalinah

Pustolovski roman

— Seveda, inspektor! In jaz tudi nikomur ne zamerim, če daje prednost prepovedani čaši pred dovoljeno. Če bi me ne vezala služba in dolžnost, za katero sem plačan, bi se presneto malo zmenil za to, kar počenja Morley in sto drugih. Toda kaj hočemo? Zakon je zakon.

— Seveda, saj veste, da tudi jaz v službi ne razumem šale. Toda o tem govorim samo zato, ker mislim, da vse naše prizadevanje ni vredno piškavca oreha. Kdor noče, ne pije, kdor hoče, pije — in mi vsi to dobro vemo. Govori se o napredku Amerike, o naraščanju vlog v bankah, o blagostanju delavstva, ki si kupuje na obroke avtomobile, radijske aparate in gramofone, dokazuje se s statistikom, kaj vse je nam prinesla dobrega prohibicija — v resnici pa...

— Vi vsega tega ne verjamete, inspektor?

— Mar vi verjamete? Priznavja si odkrito, Lyton — saj sva sama tu, ali je zdaj manj boleznj, manj umorov in samomorov? Ali ne čitate nasprotno o naraščajočem številu zastrupljenj, oslepten in zblaznelosti kot posledice pitja viho-tapljenih strupenih nadomestil za alkoholne pijače?

— Kaj pa morala?

— Smešno! Licemerstvo, kamor pogledate, nič

druga. Strinjam se s tistimi, ki pravijo, da poznajo pri nas dve vrsti ljudi: take, ki imajo doma še vedno nekaj in take, ki imajo doma majhne kotlice za kuhanje žganja. Vrag naj me vzame, če ni to res.

— Pa tudi pridigarji hvalijo prohibicijo in priporočajo njeno ohranitev, — je pripomnil Lyton. Veste — meni je sicer vseeno, morda imajo svoje izkušnje tudi oni, a sveto pismo...

— Da, da sveto pismo! S tem priskočijo kaj hitro na pomoč, dragi moj. Ali pa ne poznate zgodbe o Kani Gallejski? Sam Kristus je tam dokazal, da je vino boljše od vode. Slišal sem prebrisane pridigarja, kako je dejal, da to ni bilo vino, temveč samo iz grozjda izstisnjen sok — lahko si mislite, kako so se vsi okrog mene muzali in smejali. Skratka — to je komedija. In če bi tisti, ki kroje zakone, ne zatiskali oči, bi si tudi morali končno to priznati. Toda škoda besed, Teh razmer ne bova predrugačila, Lyton, in zato naprej za Morleyem. Poskusite svojo srečo!

Storil bom, kar bom mogel. Če se mi bo načrt posrečil — dobro, če ne, se pač ne bo dalo pomagati. Potem bomo morali pač priznati, da je Morley pametnejši in spretnjši od nas vseh — a to bi me jezilo. Na svideenje torej!

— Mnogo sreče, — je pokimal Harris odhajajočemu, potem je pa zamrmral nekaj sam pri sebi in se vrnil počasi v knjižnico, kjer je imel na mizi sveženj aktov številka XXI.

Lyton je napisal kratko pismo, potem je pa

krenil naravnost v samotno ulico in izginil v krčmi očeta Benetta, kjer je stari Morley predsedel menda vse svoje proste ure.

Benett je dobro poznal člane carinske policije in bal se je njihovih posetov kot največjega zla, ki bi ga mogel zadeti na tem svetu. Vedel je, da prežene tak gost petdeset drugih in sicer boljših.

Zato se ni prav nič razveselil, ko je zagledal tistega dopoldneva na pragu Lytona. Poznal ga je dobro in vedel je, da je na glasu kot nevaren »vo-hač«. Skrivaj se je torej namuznil, navidez je pa gosta pozdravil prijazno in ga mirno vprašal, kaj želi.

— Da bi z menoj malo posedeli, oče Benett, — je odgovoril prišlec smeje. Pri teh besedah je zastala krčmarju krič v žilah.

Vedel je, kaj pomeni posedeti s članom carinske policije. To bo težka ura! Gotovo se bo pošteno potil med zasliševanjem, toda pomagati si ne more. Ti ljudje imajo predolge roke in lahko uničijo še tako lepo delo, predno se človek prav zave.

— O, z veseljem, gospod kapitan, za kaj pa ne, prav zdaj imam malo prostega časa. S čim vam morem postreči?

— Prinesite mi to, kar dajete drugim gostom — nič drugega, — je odgovoril Lyton in na obrazu mu je še vedno igral smehljaj, ki ni bil Benettu nič kaj všeč.

— Gotovo, seveda — seveda vedno samo po